prima instanță: I. Potîngă dosarul nr. 2r-797/16
instanța de apel: M. Ciugureanu, G. Daşchevici, A. Bostan

D E C I Z I E

21 septembrie 2016 mun. Chişinău

Colegiul civil comercial şi de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:
Preşedintele şedinței, judecătorul - Valeriu Doagă
Judecătorii - Iuliana Oprea, Sveatoslav Moldovan

examinând recursul declarat de reprezentantul Liliei Chirița, avocatul Radu Cijicenco şi a Societății cu Răspundere Limitată „Decorativ Art”,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Banca Comercială „Eximbank-Gruppo Veneto Banca” Societatea pe Acțiuni împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Decorativ Art” şi Liliei Chirița cu privire la rezilierea anticipată a contractului de credit, încasarea datoriei, transmiterea silită din posesie a bunurilor imobile ipotecate, evacuarea silită din imobilele ipotecate, încasarea datoriei,

împotriva încheierii Curții de Apel Chişinău din 13 iulie 2016

c o n s t a t ă

La data de 23 iulie 2013 Banca Comercială „Eximbank-Gruppo Veneto Banca” Societatea pe Acțiuni (în continuare – BC „Eximbank” SA) a înaintat cerere de chemare în judecată împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Decorativ Art” (în continuare – „Decorativ Art” SRL) şi Liliei Chirița cu privire la rezilierea anticipată a contractului de credit, încasarea datoriei, transmiterea silită din posesie a bunurilor imobile ipotecate, evacuarea silită din imobilele ipotecate, încasarea datoriei.

Prin hotărîrea Judecătoriei Rîşcani, mun. Chişinău din 17 februarie 2016, corectată prin încheierea din 17 februarie 2016, s-a admis acțiunea, s-a reziliat contractul de credit nr. 3418 din 19 mai 2010, încheiat între BC „Eximbank - Gruppo Veneto Banca” SA şi SRL „Decorativ Art”, s-a încasat din contul SRL „Decorativ Art” în beneficiul BC „Eximbank-Gruppo Veneto Banca” SA datoria în sumă de 206595,21 euro în valută națională la momentul executării hotărîrii, s-a transmis silit din posesia Liliei Chirița în posesia BC „Eximbank - Gruppo Veneto Banca” SA bunul imobil grevat cu ipotecă prin contractul de ipotecă nr. 1076 din 19 mai 2010 şi acordul adițional nr. 2103 din 08 octombrie 2012 şi anume: casă de locuit individuală, cu nr. cadastral 0100425.130.01, cu suprafața totală de 321,8 m.p. şi terenul aferent, nr. cadastral 0100425.130, cu suprafața de 0,12 ha, situat în mun. Chişinău, sect. Rîşcani. str. Academician Sergiu Rădăuțanu, 16, precum şi asupra tuturor îmbunătățirilor, ameliorărilor, reconstrucțiilor şi accesoriilor bunului ipotecat, asupra oricărui bun imobil care se uneşte prin accesiune cu bunul ipotecat, precum şi asupra bunurilor noi ce rezultă din transformarea bunului ipotecat, pentru înstrăinarea ulterioară şi utilizarea mijloacelor băneşti obținute din

vînzare, la stingerea datoriei la contractul de credit nr. 3418 din 19 mai 2010, s-a evacuat silit din imobilul ipotecat: casă de locuit individuală, cu nr. cadastral 0100425.130.01, cu suprafața totală de 321,8 m.p. şi terenul aferent, nr. cadastral 0100425.130, cu suprafața de 0,12 ha, situat în mun. Chişinău, sect. Rîşcani. str. Academician Sergiu Rădăuțanu, 16, precum şi din îmbunătățirile, ameliorările, reconstrucțiile şi accesoriile bunului ipotecat, din orice bun imobil care se uneşte prin accesiune cu bunul ipotecat, precum şi din bunurile noi ce rezultă din transformarea bunului ipotecat - pîrîta Lilia Chirița, membrii familiei acesteia, cît şi alte persoane care au dreptul de a utiliza imobilul de sine stătător, fără acordarea altui spațiu locativ precum şi evacuarea bunurilor mobile acestora, s-a încasat în mod solidar din contul SRL „Decorativ Art" şi Liliei Chirița în beneficiul BC „Eximbank - Gruppo Veneto Banca" SA cheltuielile de judecată ce constituie taxa de stat în sumă de 50000 de lei, achitată de reclamant la depunerea acțiunii.

La data de 15 martie 2016 „Decorativ Art" SRL, iar ulterior la data de 18 martie 2016, reprezentantul Liliei Chirița, avocatul Radu Cijicenco au declarat apel nemotivat împotriva hotărîrii Judecătoriei Rîşcani, mun. Chişinău din 17 februarie 2016.

Prin încheierea Curții de Apel Chişinău din 15 iunie 2016 nu s-a dat curs cererilor de apel depuse de „Decorativ Art" SRL şi Lilia Chirița împotriva hotărîrii Judecătoriei Rîşcani, mun. Chişinău din 17 februarie 2016, s-a acordat apelanților termen pentru lichidarea neajunsurilor şi anume, pentru prezentarea apelului motivat şi dovada plății taxei de stat, pînă la data şedinței de judecată din 13 iulie 2016, ora 14:00; s-a explicat apelantului „Decorativ Art" SRL că în cazul în care nu va prezenta cererea de apel motivată şi dovada plății taxe de stat în sumă de 37500 de lei, cererea de apel împreună cu toate actele va fi restituită fără examinare; s-a explicat apelantului Lilia Chirița că în cazul în care nu va prezenta cererea de apel motivată şi dovada plății taxe de stat în sumă de 18750 de lei, cererea de apel împreună cu toate actele va fi restituită fără examinare.

La data de 11 iulie 2016, reprezentantul Liliei Chiriță, avocatul Radu Cijicenco şi „Decorativ Art" SRL au înaintat cerere de apel motivată solicitînd scutirea apelanților de la plata taxei de stat, admiterea cererii de apel, casarea hotărîrii Judecătoriei Rîşcani, mun. Chişinău din 17 februarie 2016 cu remiterea cauzei spre rejudecare în instanța competentă.

Prin încheierea Curții de Apel Chişinău din 13 iulie 2016, s-a respins cererea privind scutirea de la plata taxei de stat a apelanților Lilia Chirița şi „Decorativ Art" SRL; nu s-a dat curs cererii de apel depusă de Lilia Chirița şi „Decorativ Art" SRL împotriva hotărîrii Judecătoriei Rîşcani, mun. Chişinău din 17 februarie 2016, s-a explicat apelantului „Decorativ Art" SRL că în cazul în care nu va prezenta dovada plății taxei de stat în sumă de 37500 de lei, cererea de apel împreună cu toate actele va fi restituită fără examinare; s-a explicat apelantului Lilia Chirița că în cazul în care nu va prezenta dovada plății taxei de stat în sumă de 18750 de lei, cererea de apel împreună cu toate actele va fi restituită fără examinare; s-a acordat apelanților termen pentru lichidarea neajunsurilor pînă la data şedinței de judecată din 26 octombrie 2016, ora 11:30.

La data de 28 iulie 2016 reprezentantul Liliei Chirița, avocatul Radu Cijicenco şi „Decorativ Art" SRL au depus cerere de recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chişinău din 13 iulie 2016 solicitînd admiterea recursului, casarea încheierii în partea

respingerii scutirii recurenților de la plata taxei de stat cu pronunțarea în această parte a unei noi hotărîri de scutire a acestora de la plata taxei de stat pentru depunerea cererii de apel.

În argumentarea recursului au invocat că, instanța de apel nu a intrat în esența cererii de apel şi a cererii de scutire de la plata taxei de stat, în pofida faptului că recurenții au prezentat documente ce confirmă lipsa surselor financiare.

Susțin că, instanța de apel a ignorat înscrisurile prin care se demonstrează că Lilia Chirița este pensionară, grav bolnavă şi nu dispune de mijloace financiare pentru achitarea integrală a taxei de stat şi că soțul acesteia este pensionar.

Afirmă că, „Decorativ Art" SRL nu poate achita suma plății taxei de stat, deoarece nu dispune de mijloace băneşti pe conturile întreprinderii fiind aplicate sechestru, totodată alte bunuri mobile şi imobile nu dispun, făcînd referire la raționamentele CEDO.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil comercial şi de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul declarat de reprezentantul Liliei Chirița, avocatul Radu Cijicenco şi a Societății cu Răspundere Limitată „Decorativ Art" urmează a fi respins din următoarele motive.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul şi să mențină încheierea.

Conform art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

Colegiul consideră recursul ca fiind declarat în termen, avînd în vedere faptul că, încheierea instanței de apel a fost pronunțată la 13 iulie 2016 (f.d. 151-154), iar cererea de recurs a fost depusă la 28 iulie 2016 (f.d. 156-157).

În continuare, instanța de recurs se va expune asupra legalității şi temeiniciei încheierii instanței de apel în partea respingerii cererii de scutire de la plata taxei de stat a Liliei Chirița şi „Decorativ Art" SRL, reieşind din dispozițiile art. 442 alin.(1) din Codul de procedură civilă cu privire la limitele judecării recursului.

Verificînd legalitatea încheierii Curții de Apel Chişinău din 13 iulie 2016 prin prisma argumentelor invocate în recurs, Colegiul constată că aceasta a fost emisă în concordanță cu normele de drept material şi procedural pertinente.

Conform art. 84 din Codul de procedură civilă, se impune cu taxă de stat fiecare cerere de chemare în judecată (inițială şi reconvențională), cererea intervenientului principal, cererea vizînd pricinile cu procedură specială, cererea de eliberare a ordonanței judecătoreşti, cererea de declarare a insolvabilității, cererea de eliberare a titlului executoriu privind executarea hotărîrilor arbitrale, cererea de apel, cererea de recurs, precum şi cererea de eliberare a copiilor (duplicatelor) de pe actele judecătoreşti.

Conform art. 365 alin. (4) din Codul de procedură civilă, la cererea de apel se anexează dovada de plată a taxei de stat dacă apelul se impune cu taxă.

În conformitate cu art. 3 alin. (1) lit. j) din Legea taxei de stat nr. 1216 din 03 decembrie 1992, pentru cererile de apel împotriva hotărîrilor instanțelor judecătoreşti în cazul litigiilor cu caracter patrimonial taxa de stat se calculează în mărime de 75 % din taxa calculată din suma contestată.

Colegiul relevă că, accesul liber la justiție este o parte componentă incipientă a dreptului la un proces echitabil, consacrat de art. 6 din Convenția Europeană a

Drepturilor Omului şi presupune posibilitatea oricărei persoane de a se adresa direct şi nemijlocit la o instanță de judecată, pentru apărarea drepturilor şi intereselor legitime. Este unanim acceptat ca dreptul de acces la justiție nu poate fi un drept absolut, ci unul care poate implica limitări, cît timp acestea sunt rezonabile şi proporționale cu scopul urmărit.

Instanța de recurs menționează că, taxa de stat nu este un impediment al accesului liber la justiție, atît timp cît statul asigură aplicarea eficientă şi uniformă a prevederilor normative referitoare la cuantumul taxei de stat, la scutirile de taxa de stat dispuse din oficiu ori la solicitarea persoanei interesate. Dreptul de acces la un tribunal consacrat de art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului urmează a fi înțeles ca un drept de acces concret şi efectiv, ceea ce determină instanța de judecată de a supune adresarea oricărei persoane în justiție cu o restricție pecuniară clară şi concretă, evidențiind-o în conținutul încheierii de contestare a neajunsurilor la adresarea cu un instrument de atac, urmărind scopul de respectare a echilibrului între necesitatea asigurării bunei administrări în justiție şi proporționalitatea unei astfel de restricții.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a accentuat în argumentarea soluției în cauza *Kreuz vs Polonia* (28249/95), faptul că dreptul de acces la o instanță de judecată nu are un caracter absolut, fiind normal şi dezirabil ca acesta să fie supus anumitor limitări, intrinseci forței de reglementare legislativă specifice oricărui stat de drept. Astfel, pot exista limitări de natură procedurală, precum imperativul parcurgerii unei proceduri prealabile şi chiar limitări de natură financiară, precum impunerea unor taxe judiciare. Importantă rămâne însă rezonabilitatea acestor limitări, ele trecând limitele convenționale atunci când restricționează accesul la justiție în asemenea mod încât aduc atingere însăşi esenței dreptului consacrat în beneficiul tuturor justițiabililor. În acest sens, este respinsă teza ce echivalează dreptul de acces la justiție cu gratuitatea actului de justiție.

Din perspectiva celor menționate supra, Colegiul constată că, instanța de apel justificat a respins scutirea de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel înaintate de reprezentantul Liliei Chirița, avocatul Radu Cijicenco şi „Decorativ Art” SRL, deoarece recurenții în suportul solicitării vizate nu au prezentat probe concludente ce ar confirma starea financiară precară a Liliei Chirița şi a „Decorativ Art” SRL, ținînd cont de faptul că, o concluzie obiectivă la acest capitol nu poate fi concepută în lipsa informațiilor actualizate de la Inspectoratul Fiscal de Stat ce demonstrează existența conturilor bancare la toate instituțiile financiare, dările de seamă fiscale pentru ultimii ani, de la oficiul Cadastral privind imobilele deținute, de la Întreprinderea de Stat “Registru” privind mijloacele de transport, pe care le au în proprietate, şi alte probe ce demonstrează valoarea patrimoniului disponibil.

Mai mult, înscrisurile anexate la cererea de apel în suportul scutirii recurenților de la plata taxei de stat au fost examinate de instanța de apel prin prisma art. 85 alin. (4) din Codul de procedură civilă, fiind în raport cu dispozițiile art.130 din aceeaşi lege, dînd o apreciere corespunzătoare acestora.

În concluzie, Colegiul reține ca fiind justă respingerea de către instanța de apel a cererii de scutire de la plata taxei de stat în circumstanțele vidului probatoriu constatat în acest sens.

Din considerentele menționate şi avînd în vedere faptul că, încheierea Curții de Apel Chişinău din 13 iulie 2016 este întemeiată şi legală, Colegiul ajunge la concluzia

de a respinge recursul declarat de reprezentantul Liliei Chirița, avocatul Radu Cijicenco şi „Decorativ Art” SRL şi a menține încheierea instanței de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e

Se respinge recursul declarat de reprezentantul Liliei Chirița, avocatul Radu Cijicenco şi Societatea cu Răspundere Limitată „Decorativ Art”.

Se menține încheierea Curții de Apel Chişinău din 13 iulie 2016 în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Banca Comercială „Eximbank-Gruppo Veneto Banca” Societatea pe Acțiuni împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Decorativ Art” şi Liliei Chirița cu privire la rezilierea anticipată a contractului de credit, încasarea datoriei, transmiterea silită din posesie a bunurilor imobile ipotecate, evacuarea silită din imobilele ipotecate, încasarea datoriei.

Decizia este irevocabilă de la momentul emiterii.

Preşedintele şedinței,
judecătorul Valeriu Doagă

Judecătorii Iuliana Oprea

Sveatoslav Moldovan